

TOEZICHTONDERZOEK

De informatiepositie van de
inlichtingendiensten over de
agressie tegen een politieke
tegenstander

2025.320 – 15 juni 2026

Gedeclassificeerde versie



Comité R | I

Contrôle des services de renseignement
Toezicht op de inlichtingendiensten

EXECUTIVE SUMMARY

Op 27 augustus 2025 werd de Congolese journalist en vluchteling Claude Pero Luwara voor zijn huis in Tienen aangevallen. Naar aanleiding van dit incident richtte de burgemeester van Tienen zich tot het Comité R/I en betreurde dat de inlichtingen- en veiligheidsdiensten hem niet op de hoogte hadden gebracht van het bestaan van een dreiging op het grondgebied van zijn gemeente. Aangezien zowel de kwestie van het delen van informatie als het toezicht op de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten ten aanzien van hun diaspora in België reeds in eerdere onderzoeken van het Comité aan de orde zijn gekomen, leek het relevant om na te gaan of er sprake was van een eventuele tekortkoming bij de inlichtingendiensten en om de afhandeling van dit individuele dossier te beoordelen in het licht van de eerdere aanbevelingen van het Comité.

Het onderzoek bestaat uit twee delen. Het eerste deel heeft als doel verslag uit te brengen over de informatiepositie van de Veiligheid van de Staat (VSSE) en de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid (ADIV) wat betreft de dreiging tegen de betrokkene. Het doel hier is om de informatie te onderzoeken die de diensten hebben verzameld en geanalyseerd, i.e. het kennisniveau van de VSSE en de ADIV, evenals de middelen die werden ingezet om de informatieverzameling te voeden en te verrijken. Het tweede deel van het onderzoek betreft de uitwisseling van informatie, in het kader van dit dossier, tussen beide inlichtingendiensten en vooral ook met eventuele andere partners en autoriteiten en zelfs met personen die het voorwerp uitmaken van een dreiging.

In het kader van zijn onderzoek heeft het Comité R/I meerdere onderzoeksdaten gesteld, te beginnen met een documentaire analyse van de strategieën en actieplannen van beide inlichtingendiensten. Het Comité heeft tevens de gegevensbank van de VSSE grondig doorzocht teneinde een eerste overzicht te krijgen van de informatie waarover de burgerlijke

inlichtingendienst beschikte. Van zijn kant heeft de ADIV op verzoek van het Comité R/I een overzicht verstrekt van de documenten in zijn bezit waarin de betrokkene wordt vermeld. Als gevolg van het ontbreken van een centrale gegevensbank bij de ADIV is het voor het Comité immers onmogelijk om zelf de beschikbare informatie te raadplegen. Volgend op de analyse van deze documenten werden de leden van elke dienst die werkt rond het thema *Counter-intelligence* DRC, uitgenodigd voor een gesprek. Aldus werden de strategie voor opvolging van de dreiging jegens Luwara besproken, evenals de middelen die ter beschikking staan van de teams die met deze materie belast zijn.

Zo heeft het onderzoek toegelaten in herinnering te brengen dat de opvolging van de activiteiten van buitenlandse diensten in België deel uitmaakt van de wettelijke opdrachten van beide inlichtingendiensten. Uit de analyse van het rechts- en regelgevingskader door het Comité is echter gebleken dat het ontbreekt aan specifieke richtlijnen vanwege de Nationale Veiligheidsraad alsook aan een protocolakkoord tussen de VSSE en de ADIV, wat nochtans wordt vereist door artikel 20, §4, W.I&V, teneinde de taken en verantwoordelijkheden van elk van beide diensten in deze materie duidelijk af te bakenen. In de geest van het Nationaal Strategisch Inlichtingenplan (NSIP) moeten de uitwisselingen binnen het *Africa House* deze "deconflicte" mogelijk maken op basis van concrete dossiers. In dit opzicht geven zowel de ADIV als de VSSE toe dat, ondanks de goede wil van elk van beide diensten, samenwerking moeilijk is gezien de verschillende professionele culturen en het gebrek aan gemeenschappelijke IT-tools. Volgens het Comité illustreert het "dossier"-Luwara de nood aan een duidelijke verdeling van de bevoegdheden van elke dienst en aan concrete regelingen voor samenwerking op dit gebied.

Wat de VSSE betreft, is het Comité, in tegenstelling tot de dienst, van mening dat haar

informatiepositie over de dreiging tegen Luwara goed was, ondanks de beperkte middelen die zijn toegewezen aan de opvolging door de diensten of andere Congolese autoriteiten. Het probleem ligt op het niveau van de informatieverwerking, waarvoor weinig middelen worden vrijgemaakt. De dienst heeft echter wel middelen ingezet voor het opvolgen van zorgwekkende informatie, door verschillende *lead*-onderzoeken in te stellen.¹ Het Comité wijst ook op de punctuele analyses opgesteld door de VSSE, die duidelijkheid verschaffen over de stand van de kennis binnen de dienst op dit gebied. Ondanks de verzamelde informatie over Luwara en andere tegenstanders lijkt de VSSE echter de ontwikkeling en de verscherping van de activiteiten van de Congolese inlichtingendiensten in België over het hoofd te hebben gezien. Na afloop van zijn onderzoek is het Comité, in tegenstelling tot de VSSE, van mening dat de dienst over voldoende concrete en geloofwaardige informatie beschikte om haar partners en/of de administratieve autoriteiten te waarschuwen op grond van artikel 19 W.I&V.

Wat de ADIV betreft, zijn de *Counter-intelligence* DRC-dossiers één van de prioriteiten van de dienst. In haar strategische documenten voorziet de militaire inlichtingendienst in een proactieve opvolging van deze materie. In de praktijk bleek uit het onderzoek van het Comité echter dat de middelen van het Platform die bestemd waren voor het Afrikaanse continent, werden ingezet voor andere dreigingen. Hoewel de ADIV op dit gebied even deskundig was, beschikte deze dienst *in casu* over een minder goede informatiepositie dan de VSSE. Ondanks de bevoorrechte positie die de dienst in het gebied van de Grote Meren in Afrika voor zich opeist, is er weinig relevante informatie verzameld. Het Comité betreurt bovendien de terugkerende problemen met de informatievoorziening binnen de ADIV en benadrukt dat een inlichtingendienst per definitie moet beschikken over een doeltreffend systeem

voor informatiebeheer. De zaak-Luwara heeft echter eens te meer de problemen aan het licht gebracht die voortvloeien uit het ontbreken van een gecentraliseerde databank.

Na afloop van zijn onderzoek formuleert het Comité drie aanbevelingen met betrekking tot:

- Een richtlijn van de Nationale Veiligheidsraad en een protocolakkoord tot regeling van de opvolging van de activiteiten van de inlichtingendiensten in België;
- Een dringend opzetten van professionele informatiehuishouding binnen de ADIV;
- Richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad over artikel 19 W.I&V.

¹ Een *lead*-dossier verwijst naar een vooronderzoek met beperkte middelen op een potentiële dreiging, met als doel om de

dreiging en de prioriteit voor de dienst te bepalen.

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	1
1. DRAAGWIJDTE VAN HET ONDERZOEK	4
1.1. FINALITEITEN VAN HET ONDERZOEK.....	4
1.2. GEKENDE THÉMATIEKEN.....	5
1.3. MÉTHODOLOGIE.....	6
2. OPVOLGING VAN DE BEDREIGINGEN TEGEN DE CONGOLESE DIASPORA'S IN BELGIË	8
2.1. WETTELIJKE BEVOEGDHEDEN VAN DE VSSE EN DE ADIV.....	8
2.1.1. De specifieke bevoegdheid tot opvolging van de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten in België.....	9
2.1.2. De meer algemene bevoegdheid van de VSSE	10
2.2. DE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN EN OPERATIONELE PRIORITEITEN VAN DE VSSE EN DE ADIV... ..	11
2.2.1. De strijd tegen grensoverschrijdende repressie behoort tot de strategische doelstellingen van de VSSE	11
2.2.2. Het Stuurplan van ADIV: een actieve opvolging in de Democratische Republiek Congo	12
2.2.3. Het Nationaal Strategisch Inlichtingenplan: versterkte synergieën binnen het <i>Africa House</i>	12
2.3. MIDDELEN GEWIJD AAN DE OPVOLGING VAN DREIGINGEN TEGEN DE CONGOLESE DIASPORA'S....	13
2.3.1. Bij de Veiligheid, de DCR bij de "rest van de wereld"	13
2.3.2. Door de ADIV ingezette middelen voor andere dreigingen	14
2.3.3. De structurele samenwerking binnen het <i>Africa House</i> : werk in uitvoering.....	14
3. TIJDSLIJN VAN DE RELEVANTE FEITEN.....	15
4.....	16
INFORMATIEPOSITIE EN KENNISNIVEAU VAN DE INLICHTINGDIENSTEN.....	16
4.1. VSSE	16
4.2. ADIV	17
5. MEDEDELING VAN INFORMATIE AAN DERDEN	19
5.1. MEDEDELING VAN INFORMATIE AAN BESTUURLIJKE OVERHEDEN.....	19

5.2. INFORMATIEUITWISSELING TUSSEN DE VSSE EN DE ADIV	21
5.3. MEDEDELING VAN INFORMATIE AAN GERECHTELIJKE OVERHEDEN	22
5.4. MEDEDELING VAN INFORMATIE AAN HET OCAD	22
5.5. MEDEDELING VAN INFORMATIE DOOR DE VSSE EN DE ADIV AAN BEDREIGDE PERSONEN	23
CONCLUSIES	25
AANBEVELINGEN	27

Dit verslag is een gedeclassificeerde versie van het definitieve onderzoeksverslag met de classificatie GEHEIM (wet van 11.12.1998). Bepaalde passages uit het verslag, die de classificatie GEHEIM of VERTROUWELIJK hebben gekregen, zijn verwijderd of werden samengevat. De betrokken passages zijn te herkennen aan het feit dat ze telkens in een inzet werden geplaatst. De nummering van de paragrafen komt overeen met die van de geclassificeerde versie.

INLEIDING

1. "*Grensoverschrijdende repressie is een vorm van buitenlandse inmenging. Ze kan worden gedefinieerd als politieke repressie door een autoritaire Staat buiten de grenzen van die Staat en gericht tegen elke kritische stem die de stabiliteit van het regime kan bedreigen en zijn imago in het buitenland kan schaden.*"² In haar *Intelligence Report 2025* was dat de beschrijving die de Veiligheid van de Staat (VSSE) gaf aan de dreiging die gericht kon zijn tegen politieke dissidenten die in België verblijven. Door er een hoofdstuk van haar activiteitenverslag aan te wijden, bevestigt de VSSE haar interesse in de activiteiten van buitenlandse regeringen jegens hun onderdanen op Belgisch grondgebied. Aan de hand van de analyse van een individueel dossier werpt dit onderzoek van het Comité R/I licht op de opvolging van bepaalde elementen van deze dreiging door de inlichtingendiensten.
2. Op 29 augustus 2025 schreef de burgemeester van Tienen het Comité R/I aan over een incident dat zich in zijn gemeente had voorgedaan: de aanval op Claude Pero Luwara (hierna: Luwara), een Congolese vluchteling, op 27 augustus 2025.³ Deze journalist, een criticus van het regime van president Félix Tshisekedi, werd door verschillende mannen aangevallen toen hij voor zijn woning uit zijn auto stapte. Door tussenkomst van derden sloegen de aanvallers op de vlucht.
3. Zeer snel na de feiten bleek uit de eerste opzoeken in open bronnen dat Luwara inderdaad bekend was bij de autoriteiten in de Democratische Republiek Congo (DRC) en het voorwerp uitmaakte van een opsporingsbericht van de Congolese minister van Justitie wegens zijn "*lidmaatschap van de terroristische beweging AFC/M23*", waarbij een beloning van 4.000.000 dollar werd beloofd aan al wie "*zou bijdragen aan zijn aanhouding en terbeschikkingstelling van de autoriteiten*".⁴
4. Na een eerste contact met de VSSE richtte de burgemeester van Tienen zich tot het Comité en betreurde hij dat de inlichtingen- en veiligheidsdiensten hem niet op de hoogte hadden

² VSSE, *Intelligence Report 2025*, januari 2026, p. 16.

³ Brief aan het Comité R/I, 29 augustus 2025.

⁴ Kabinet van de minister van Staat, minister van Justitie (Ministre d'Etat, Ministre de la Justice et Garde des Sceaux), Communiqué nr. 083, Kinshasa, 7 maart 2025; Kabinet van de minister van Staat, minister van Justitie, Communiqué nr. 084, Kinshasa, 8 maart 2025 (opnieuw gepubliceerd op "RDC: La justice saisit les biens immobiliers du journaliste Pero Luwara, accusé de complicité avec la rébellion du M23", *CongoMarketNews.com*, 8 maart 2025; "URGENT: 'Toute personne qui permettra l'arrestation de Naanga aura une récompense de 5 millions USD' promet le gouvernement", *Tshopo Infos*, 8 maart 2025).

gebracht van het bestaan van een dreiging:

"Als burgemeester kan ik niet begrijpen dat de daarvoor bevoegde diensten, zoals VSSE en OCAD, de lokale overheid en politie op geen enkel moment hebben geïnformeerd over de dreiging tegen de persoon en de risico's voor de openbare orde. Ik ben immers van mening dat de dreiging verder gaat dan die tegen Mr. Luwara zelf. Aanslagen zijn per definitie een gevaar voor de openbare orde daar zij bijstanders kunnen treffen alsook agitatie kunnen zaaien in een stad met, in dit geval, een aanzienlijke Congolese en Afrikaanse diaspora".

In zijn brief stelde de burgemeester zich onder andere vragen met betrekking tot de informatiepositie van de VSSE over de dreiging tegen Luwara en de communicatie (of het gebrek daaraan) met de lokale autoriteiten.

5. Nadat de pers er verslag over had uitgebracht⁵, werden ook in het parlement vragen gesteld over deze agressie tegen de betrokkene. Ondervraagd in de commissie legde de minister van Justitie uit dat de VSSE enkel informatie over dreigingen tegen politieke vluchtelingen deelt wanneer die informatie wordt geacht "concreet en voldoende bevestigd" te zijn.⁶⁷ De minister oordeelde echter dat het niet de taak van de inlichtingendiensten is om plaatselijke autoriteiten stelselmatig te informeren over alleen maar de aanwezigheid van politieke vluchtelingen op hun grondgebied. In antwoord op een schriftelijke vraag bevestigde de minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken van zijn kant dat "noch het nationaal crisiscentrum (NCCN) noch de federale politie [...] voorafgaand op de hoogte [waren] van een mogelijke dreiging tegen deze persoon".⁸ De minister verklaarde ook wat volgt: "Om dergelijke incidenten te vermijden nemen, telkens ad hoc en dus in functie van de voorhanden zijnde informatie, na analyse van de betrouwbaarheid, de waarschijnlijkheid en de potentiële impact van de dreiging, de veiligheidsdiensten en de lokale autoriteiten de gepaste maatregelen".
6. Het Comité R/I heeft in het verleden al onderzoeken gevoerd in verband met het delen van informatie evenals de opvolging van de activiteiten van buitenlandse regeringen ten aanzien van hun diaspora in België.⁹ Het leek bijgevolg aangewezen om zich te buigen over een

⁵ Schoofs S., Walschaers E., "Congolees 'met 4 miljoen euro op zijn hoofd' aangevallen in Tienen, burgemeester Holslag en VB-fractie leider grijpen in", *VRT*, 28 augustus 2025, www.vrt.be; Sente A., "Victime d'un guet-apens à Tirlemont, un journaliste congolais appelle au réveil des autorités belges", *Le Soir*, 29 augustus 2025, www.lesoir.be.

⁶ Vrij vertaald – Integraal verslag, *Parl. St. Kamer van volksvertegenwoordigers*, 2025-2026, CRIV 56 COM 188, 17 september 2025, pp. 31-32.

⁷ In oktober 2025 werd ook de minister van Buitenlandse Zaken ondervraagd over de gevolgen in het buitenland van het incident in Tienen (Integraal verslag, *Parl. St. Kamer van volksvertegenwoordigers*, 2025-2026, CRIV 56 COM 202, 1 oktober 2025, pp. 57-58). In zijn antwoord bevestigde de minister dat de mensenrechten evenals de bescherming van journalisten en vluchtelingen op de agenda staan van de diplomatieke besprekingen tussen België en de autoriteiten van de DRK.

⁸ Schriftelijke vragen en antwoorden, *Parl. St.*, Kamer van volksvertegenwoordigers, 2025-2026, QRVA 56 033, 2 december 2025, pp. 459-460.

⁹ Zie meer bepaald Comité R/I, *Activiteitenverslag 2012*, pp. 14-28 ("De opvolging door bepaalde buitenlandse inlichtingendiensten van hun diaspora in België"); *Activiteitenverslag 2021*, pp. 10-19 ("De uitwisseling van informatie over een werknemer tussen inlichtingendiensten en een private of publieke werkgever").

mogelijk disfunctioneren van de inlichtingendiensten, alsook het beheer van dit individuele dossier te onderzoeken in het licht van de aanbevelingen die het Comité eerder al heeft geformuleerd. Op 5 september 2025 stelde het Comité R/I de ministers van Justitie en Defensie in kennis van de opening van een onderzoek naar de informatiepositie van en de uitwisseling van informatie tussen de inlichtingendiensten met betrekking tot de dreiging jegens Luwara.

1.

DRAAGWIJDTE VAN HET ONDERZOEK

1.1. FINALITEITEN VAN HET ONDERZOEK

7. Artikel 33 van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse (W.Toezicht) bepaalt dat het Comité R/I onderzoeken instelt naar de activiteiten en de werkwijze van de inlichtingendiensten. De controle door het Comité heeft meer bepaald betrekking op de coördinatie en de doeltreffendheid van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (art. 1 W.Toezicht). Het huidige onderzoek past in dat kader door een nazicht naar de behandeling van het dossier-Luwara.
8. Het onderzoek van het Comité omvat inzonderheid twee luiken. Het eerste heeft als doel verslag uit te brengen over de informatiepositie van de Veiligheid van de Staat en de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid (ADIV) wat betreft de dreiging tegen de betrokkene.¹⁰ Het doel hier is om de informatie te onderzoeken die de diensten hebben verzameld, i.e. het kennisniveau van de VSSE en de ADIV, evenals de middelen die werden ingezet om de informatieverzameling te voeden en te verrijken. Het tweede deel van het onderzoek betreft de uitwisseling van informatie, in het kader van dit dossier, tussen beide inlichtingendiensten en vooral ook met eventuele andere partners en autoriteiten en zelfs met personen die het voorwerp uitmaken van een dreiging.
9. Het Comité R/I heeft ervoor gekozen zijn onderzoek te beperken tot de feiten die plaatsvonden voorafgaand aan de agressie tegen de betrokkene – met uitzondering van de relevante elementen die een beter begrip mogelijk maken van wat er voorafgaand aan het incident is gebeurd.

¹⁰ In zijn brief verwijst de burgemeester van Tienen naar het OCAD en de vermeende verplichting inzake communicatie van dit orgaan. Het Comité R/I heeft er echter voor gekozen om het OCAD niet op te nemen in het kader van zijn onderzoek, daar dit orgaan niet bevoegd is om een onderzoek alleen te voeren. Op 5 september 2025 heeft het Comité R/I het Comité P kennis gegeven van de opening van het huidige onderzoek, daar het OCAD opduikt in de perimeter van het onderzoek zonder daarvan echter het voorwerp uit te maken. Wat betreft de bevoegdheden ter zake van het OCAD wordt verwezen naar het toezichtsonderzoek van de Comités P en R/I naar "de dreigingsevaluatie ten aanzien van "in België aanwezige opposanten van autoritaire regimes" door het OCAD" (zie 2023.308, www.comiteri.be).

Met de nodige aandacht voor de zogenaamde "achteraf-fout" (*hindsight bias*) heeft het Comité de acties van de inlichtingendiensten onderzocht zonder die acties te interpreteren in het licht van de informatie die *a posteriori* bekend was.

Zonder met zijn onderzoek te willen suggereren dat deze aanslag het werk is van een eventuele buitenlandse opdrachtgever, neemt het Comité nota van het vonnis van de 43^e kamer van de correctionele rechtbank van Brussel, waarin wordt gewezen op de "*politieke motieven*" van de aanslag.¹¹

1.2. GEKENDE THEMATIEKEN

10. Naast het individuele dossier van Luwara is er een verband tussen de in het huidige onderzoek behandelde problematieken en eerdere onderzoeken van het Comité R/I. In 2012 voerde het Comité al een onderzoek naar de wijze waarop de VSSE en de ADIV de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten jegens hun diaspora in België opvolgden.¹² Volgens de diensten nemen deze activiteiten meerdere vormen aan:

"Naast het inwinnen van informatie en inlichtingen, blijken [buitenlandse] inlichtingendiensten ook 'actiever' op te treden door allerhande acties te ondernemen. Deze variëren van het organiseren van betogingen tot al dan niet openlijke (diplomatieke) beïnvloeding, waarbij buitenlandse overheden gebruik maken van hun inlichtingendiensten om te lobbyen, om op heimelijke wijze politieke en ambtelijke besluitvorming te beïnvloeden of om over te gaan tot georkestreerde propaganda in de media. Veelal gaat het enerzijds om het in een kwaad daglicht stellen van tegenstanders en anderzijds om het proberen te voorkomen van negatieve aandacht dan wel het genereren van positieve aandacht voor de desbetreffende buitenlandse belangen. Ook het (fysiek) intimideren van tegenstanders van bepaalde regimes op buitenlandse bodem komt in open bronnen aan bod".¹³

11. Het onderzoek had bevestigd dat deze dreigingen behoorden tot het bevoegdheidsgebied van beide inlichtingendiensten¹⁴ (zie ook 2.1) en beschreef de middelen die elke dienst daarvoor inzette. Een van de aanbevelingen die het Comité R/I bij deze gelegenheid formuleerde, kwam erop neer dat het belangrijk was om criteria vast te stellen met als doel prioriteit te geven aan dossiers in verband met de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten ten aanzien van hun diaspora. Het Comité riep de inlichtingendiensten

¹¹ Leclercq H., "La justice belge évoque un 'mobile politique' suite à l'agression d'un journaliste congolais à Tirlémont", *La Libre Belgique*, 9 juni 2026.

¹² Comité R/I, *Activiteitenverslag 2012*, pp. 14-28 ("De opvolging van buitenlandse inlichtingendiensten ten aanzien van hun diaspora in België").

¹³ *Ibid.*, p. 16.

¹⁴ In 2016 werd deze bevoegdheid uitdrukkelijk toegevoegd aan de wettelijke opdracht van beide inlichtingendiensten door de wet van 29 januari 2016 tot wijziging van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst, aangaande het toezicht op de activiteiten van de buitenlandse inlichtingendiensten in België (*B.S.*, 24 februari 2016).

ook op om bij de opmaak van hun actieplannen rekening te houden met de beschikbare personele, budgettaire en technische middelen. Met betrekking tot de doorgifte van inlichtingen over een dreiging beval het Comité aan om interne criteria en procedures vast te stellen met het oog op de informatieverstrekking, overeenkomstig artikel 19 van de wet houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst (W.I&V), aan personen die het voorwerp uitmaken van een dreiging.

12. Artikel 19 maakte overigens het voorwerp uit van een specifiek onderzoek in 2021, toen het Comité een onderzoek voerde naar de mededeling van informatie door de inlichtingendiensten aan een werkgever.¹⁵ Op basis van een klacht had het Comité zich gebogen over (het einde van de zin van) artikel 19, eerste lid, W.I&V dat bepaalt dat de inlichtingendiensten de inlichtingen waarover ze beschikken slechts meedelen "*aan de betrokken ministers en de betrokken gerechtelijke en administratieve overheden, aan de politiediensten en aan alle bevoegde instanties en personen overeenkomstig de doelstellingen van hun opdrachten alsook aan de instanties en personen die het voorwerp zijn van een dreiging (...)*" (onze onderlijning). Bij deze gelegenheid formuleerde het Comité voor de Nationale Veiligheidsraad de aanbeveling om een richtlijn op te stellen waarin de concrete modaliteiten voor uitvoering van deze bepaling – zoals bedoeld in artikel 20, §3, van de W.I&V - nader zouden worden vastgesteld.¹⁶

1.3. METHODOLOGIE

13. In het kader van het huidige toezichtsonderzoek heeft het Comité R/I meerdere onderzoeksdaten gesteld. Bij aanvang heeft het Comité de gegevensbank van de VSSE grondig doorzocht teneinde een eerste overzicht te krijgen van de informatie waarover deze burgerlijke inlichtingendienst beschikt. Van zijn kant heeft de ADIV op verzoek van het Comité R/I een overzicht verstrekt van de documenten in zijn bezit waarin de betrokkene wordt genoemd. Als gevolg van het ontbreken van een centrale gegevensbank bij de ADIV is het voor het Comité immers onmogelijk om zelf de beschikbare informatie te raadplegen.
14. Volgend op de analyse van deze documenten werden de leden van elke dienst die werkt rond het thema *Counter-intelligence* DRC, uitgenodigd voor een gesprek. Aldus werden de strategie voor opvolging van de dreiging jegens Luwara besproken evenals de middelen die ter beschikking staan van de teams die met deze materie belast zijn. Ook de uitwisselingen in het kader van het *Africa House*, het platform voor samenwerking tussen de VSSE en de ADIV inzake inmenging en spionage, werden besproken.

¹⁵ Comité R/I, Toezichtsonderzoek naar de manier waarop de Belgische inlichtingendiensten communiceren met een private of publieke werkgever over een werknemer, 2020.279, www.comiteri.be.

¹⁶ "De Nationale Veiligheidsraad bepaalt de in artikel 19, eerste lid, bedoelde voorwaarden waaronder de inlichtingen worden meegedeeld (...)" (art. 20, §3, W.I&V).

15. Tegelijkertijd heeft het Comité een bezoek gebracht aan de kantoren van de VSSE om gevoelige dossiers in te zien.

16. Tot slot heeft het Comité een documentaire analyse gemaakt van de strategieën en actieplannen van de diensten. Het ging er hier om na te gaan welke operationele prioriteiten de VSSE en de ADIV hebben vastgesteld en ze te vergelijken met de middelen die eraan worden gewijd binnen elke dienst.

17. Op 19 mei 2026 werd het ontwerpverslag overgelegd aan beide diensten met het verzoek hun eventuele opmerkingen te formuleren. De relevante opmerkingen werden opgenomen in het huidige verslag.

2.

OPVOLGING VAN DE BEDREIGINGEN TEGEN DE CONGOLESE DIASPORA'S IN BELGIË

18. Het huidige hoofdstuk heeft als doel het beheer van het individuele dossier van Luwara in zijn context te plaatsen binnen het meer algemene kader van de opvolging van dreigingen tegen de Congolese diaspora's in België. Ten eerste worden de wettelijke bevoegdheden van de VSSE en de ADIV evenals hun verplichtingen met betrekking tot de opvolging van de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten in België uiteengezet (2.1). De uitoefening van deze bevoegdheden wordt vervolgens onderzocht aan de hand van een analyse van de strategische documenten van de twee diensten (2.2) en de middelen die ze inzetten om de dreigingen afkomstig van Congolese inlichtingendiensten op te volgen (2.3).

2.1. WETTELIJKE BEVOEGDHEDEN VAN DE VSSE EN DE ADIV

19. De fenomenen of dreigingen die door de VSSE en de ADIV moeten opgevolgd worden zijn niet identiek. Globaal genomen kan men stellen dat de ADIV zich moet beperken tot dreigingen van militaire aard of een dreiging tegen militaire belangen. In dat opzicht is de opvolging van potentiële of reële dreigingen tegen bepaalde diaspora in België (behoudens de aanwezigheid van een militair aspect) niet haar bevoegdheid (zie 2.1.2.). Echter de opvolging van de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten in België is door de wetgever niet exclusief voorbehouden aan een van de twee diensten. (zie 2.1.1.).¹⁷ Dit is in voorliggend onderzoek van belang in die zin dat buitenlandse regimes vaak gebruik maken van hun inlichtingendiensten om controle te houden op hun diaspora. Daarbij kunnen agenten van die diensten zelf activiteiten ontwikkelen in België of andere personen aansturen om bepaalde handelingen te stellen.

¹⁷ Er zijn nog andere uitzonderingen op het principe dat de militaire inlichtingendienst slechts bevoegd is in geval van militaire dreiging of dreiging tegen militaire belangen. Zo bijvoorbeeld met betrekking tot de veiligheid van Belgische onderdanen in het buitenland.

2.1.1. De specifieke bevoegdheid tot opvolging van de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten in België

20. Het is algemeen bekend dat bepaalde diaspora nauwlettend in het oog worden gehouden en soms zelfs geïntimideerd of fysiek bedreigd worden door (in België actieve leden van) buitenlandse inlichtingendiensten of door personen die door die diensten of anderen overheidsdiensten worden aangestuurd. Dit is in voorliggend dossier niet anders, zoals hierna blijkt. Ingevolge artikel 7, 3°/1 en 11 § 1, 5° van de Inlichtingenwet zijn de VSSE en de ADIV gelijkelijk bevoegd voor *"het inwinnen, analyseren en verwerken van inlichtingen die betrekking hebben op de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten op Belgisch grondgebied"*. De wetgever heeft dus geen onderscheid gemaakt tussen de aard – militair of burgerlijk – van deze buitenlandse diensten.
21. Deze bevoegdheid om activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten op Belgisch grondgebied op te volgen, werd in 2016 in de wet ingeschreven. De bedoeling was om tot een gedegen opvolging te komen van ALLE activiteiten, ook al is er geen rechtstreekse dreiging voor fundamentele staatsbelangen. Op advies van het Comité R/I verwees de wetgever destijds naar de rol van de Nationale Veiligheidsraad om op basis van artikel 20 van de Inlichtingenwet eventuele conflicten ingevolge deze samenlopende bevoegdheid op te lossen.¹⁸ De wetgever ging echter nog een stap verder: *"Om te vermijden dat beide inlichtingendiensten overlappend werk leveren en om goede afspraken te maken over de opvolging van de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten, wordt specifiek voor de nieuwe opdracht een samenwerkingsakkoord gesloten"* (onze onderlijning).¹⁹ Die idee werd wettelijk verankerd in artikel 20 § 4 van de Inlichtingenwet: *"Voor de opdrachten omschreven in artikel 7, 3°/1 en artikel 11, § 1, 5°, sluiten de Veiligheid van de Staat en de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid, een samenwerkingsakkoord op grond van richtlijnen verkregen van de Nationale Veiligheidsraad"*.
22. Het Comité stelt vast dat er – anders dan voor andere materies waarvoor de wetgever een richtlijn van de Nationale Veiligheidsraad verplicht stelde – geen dergelijke specifieke richtlijn werd opgesteld. Wel stelt een bijlage van het in 2022 door de NVR goedgekeurde Strategisch Inlichtingenplan (Synergie op het gebied van contraspionage en contra-inmenging) dat acties van buitenlandse inlichtingendiensten tegen de Belgische belangen op transversale wijze worden benaderd, ongeacht de oorsprong van de dreiging (militair of burgerlijk) of het doelwit (militair of burgerlijk).
23. Ook al kan het Strategisch Inlichtingenplan gezien worden als de uitwerking van de wettelijke verplichting om richtlijnen op te stellen over de opvolging van activiteiten van

¹⁸ *"Om eventuele conflicten op te lossen, komt het – zoals het Comité I in zijn verslag aangeeft – aan de Nationale Veiligheidsraad toe om op grond van het bestaande artikel 20 van de wet houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdienst een taakverdeling uit te werken in een richtlijn"* (Gedr.St. Kamer 2014-15, 54K553/003, 3).

¹⁹ Gedr.St. Kamer 2014-15, 54K553/004.

buitenlandse diensten in België, dan nog is hij fragmentarisch aangezien het plan beperkt is tot contraspionage en contra-inmenging en niet *alle* potentiële activiteiten viseert, zoals bijvoorbeeld intimidatie van leden van een diaspora.

24. Wat er ook van zij, wat betreft de opvolging van contraspionage en contra-inmenging zijn beide diensten dus gelijkelijk bevoegd. Daarom is de redactie van het door de wet verplicht gestelde samenwerkingsakkoord nog belangrijker. Meer concrete regels moeten toelaten gezamenlijk prioriteiten te stellen, analyse- en inlichtingenopdrachten te verdelen, de kennisgevingen aan andere overheden te coördineren... Het Comité moet echter vaststellen dat de diensten deze verplichting nooit (expliciet) zijn nagekomen. Desgevraagd verwezen eerst de VSSE en dan de ADIV naar een aantal documenten die volgens hen moeten beschouwd worden als uitvoering gevend aan deze wettelijke verplichting. Zo werd o.m. verwezen naar de *PSNR2022 Contraspionage – Regionale Huizen* (vertrouwelijk geclassificeerd) dat door beide diensthoofden werd ondertekend en dus formeel gezien als een samenwerkingsakkoord kan beschouwd worden. Echter, de scope van dit document is enerzijds beperkter (alleen contraspionage en contra-inmenging) en anderzijds ruimer (alle wettelijke opdrachten van beide diensten worden geviseerd) dan 'de opvolging van activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten in België'. Daarenboven worden de taken ook niet echt verdeeld want beide diensten blijven gelijkelijk bevoegd voor de dreigingen die zijn in het *House* moeten opvolgen. Dat deze *Terms of reference* niet zijn bedoeld, laat staan dienstig zijn, als omvattende en concrete richtlijnen ter zake valt overigens ook af te leiden uit het feit dat op geen enkel moment verwezen wordt naar de specifieke opdracht van de VSSE en de ADIV om activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten op Belgisch grondgebied op te volgen. Door de respondenten werd er ook op geen enkel ogenblik naar verwezen.

In dit verband merkt het Comité ook op dat in een andere materie van het Nationaal Strategisch Inlichtingenplan een andere verdeling van taken gehanteerd wordt.

Het Comité moet dan ook besluiten dat de diensten geen uitvoering hebben gegeven aan de wettelijke verplichting om ter zake een samenwerkingsakkoord op te stellen.

2.1.2. De meer algemene bevoegdheid van de VSSE

25. Wat betreft de VSSE biedt de Inlichtingenwet nog andere aanknopingspunten voor haar bevoegdheid om activiteiten binnen en ten aanzien van de diaspora op te volgen. Op basis van artikel 7, 1° *juncto* 8 Inlichtingenwet is de dienst immers ook belast met de opvolging van activiteiten als 'spionage' ("*het opzoeken of het verstrekken van niet voor het publiek toegankelijke informatie en het onderhouden van geheime verstandhoudingen die deze handelingen kunnen voorbereiden of vergemakkelijken*"), maar ook 'terrorisme' ("*het gebruik van geweld tegen personen of materiële belangen om ideologische of politieke redenen met het doel zijn doelstellingen door middel van terreur, intimidatie of dreigingen te bereiken*"). De belangen die door die dreigingen in het gedrang kunnen komen, zijn bijvoorbeeld "de

mensenrechten en de fundamentele vrijheden” en “de veiligheid en de fysieke en morele vrijwaring van personen”.

De VSSE is dus bevoegd om die dreigingen ten aanzien van (personen uit) een diaspora op te volgen, los van de perso(o)n(en) en/of instantie(s) die verantwoordelijk zijn voor die activiteiten.

26. Voor de ADIV geldt dit niet. Er dient een militaire dreiging te zijn, hetgeen eerder uitzonderlijk zal zijn.

In theorie moet de ADIV dus bepaalde activiteiten ten aanzien van (personen uit) een diaspora opvolgen (m.n. indien deze uitgaan van een buitenlandse inlichtingendienst op Belgisch grondgebied) en andere niet (bijv. activiteiten van burgers actief vanuit het buitenland of op Belgisch grondgebied). De vraag moet gesteld worden of dit werkbaar is.

In dit kader wijst het Comité er ook op deze ‘tweespalt’ ook ingebakken zit in de werking van de *Houses*: de *Terms of Reference* bepalen dat beide diensten moeten samenwerken op het vlak van contraspionage en contra-inmenging, maar elk binnen het kader van haar eigen bevoegdheden. Dit impliceert dat ieders rol fundamenteel anders is en dat dit de samenwerking op alle vlakken (prioriteiten, inwinnen van info, analyses, doorzenden van info,...) mee bepaalt.

2.2. DE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN EN OPERATIONELE PRIORITEITEN VAN DE VSSE EN DE ADIV

2.2.1. De strijd tegen grensoverschrijdende repressie behoort tot de strategische doelstellingen van de VSSE

27. Tot in 2016 liep de VSSE voorop in de opvolging van de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten jegens hun in België aanwezige diaspora – zoals het Comité in 2012 opmerkte in zijn toezichtsonderzoek over de “opvolging van de opvolging”.²⁰ Sinds 2016 zijn beide inlichtingendiensten bevoegd voor deze materie (zie 2.1). In haar strategisch plan 2021-2024 kondigde de VSSE overigens aan dat ze haar inspanningen zou opvoeren om de dreigingen van spionage en inmenging (en proliferatie) te bestrijden.²¹ De dienst wees China en Rusland echter aan als belangrijkste aandachtspunten.

28. In 2025 publiceert de VSSE een nieuw strategisch plan, waaruit blijkt dat, hoewel

²⁰ Comité R/I, *Activiteitenverslag 2012*, pp. 14-28 (“De opvolging van buitenlandse inlichtingendiensten ten aanzien van hun diaspora in België”).

²¹ VSSE, *Strategisch Plan 2021-2024*, p. 14.

"grensoverschrijdende repressie" weliswaar deel uitmaakt van haar wettelijke opdrachten (zie 2.1) en operationele prioriteiten, de VSSE de nadruk legt op andere landen dan de DRC. Deze vaststelling wordt bevestigd door de beperkte middelen die logischerwijs binnen de dienst aan dit onderwerp worden besteed.

2.2.2. Het Stuurplan van ADIV: een proactieve opvolging in de Democratische Republiek Congo

30. Gelet op het rechtskader en bij gebrek aan verduidelijking van de taken en verantwoordelijkheden tussen beide inlichtingendiensten in deze materie (zie 2.1), is de ADIV evenzeer als de VSSE bevoegd voor de opvolging van de dreiging die uitgaat van de Congolese inlichtingendiensten tegen Luwara. Bovendien heeft de dienst, als inlichtingendienst die beweert grensoverschrijdend gericht te zijn, op papier een bevoorrechte informatiepositie met betrekking tot de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten. Met name het Afrikaanse continent is historisch gezien een regio waar de ADIV aanzienlijke middelen in heeft geïnvesteerd en in verband waarmee deze dienst baanbrekende expertise heeft ontwikkeld. Bij het lezen van het ontwerpverslag benadrukt de ADIV dat zijn goede informatie positie in de regio betrekking heeft op de materies I en niet CI.

31. Het Stuurplan 2023-2027 van de ADIV somt de prioritaire regio's en bedreigingen voor de dienst op.

32. Op basis van het rechtskader en de strategische en operationele prioriteiten die de dienst heeft bepaald, wordt van de ADIV verwacht dat deze dienst de spionage- en inmengingsactiviteiten van de DRC proactief en prioritair opvolgt, met bijzondere aandacht voor de activiteiten van de Congolese inlichtingendiensten, ook op Belgisch grondgebied. In de praktijk zijn de middelen van de dienst CI DRC echter beperkt (zie 2.3.2). Bij het lezen van het ontwerpverslag bevestigt de ADIV dat zijn activiteiten met betrekking tot het Afrikaanse continent grotendeels gericht zijn op de uitvoering van inlichtingenopdrachten (*Intelligence*).

2.2.3. Het Nationaal Strategisch Inlichtingenplan: versterkte synergieën binnen het *Africa House*

33. In hun respectieve strategische documenten dringen de VSSE en de ADIV aan op de versterking van de synergieën tussen beide diensten.²² Sinds 2018 is de samenwerking tussen de ADIV en de VSSE vastgelegd in het Nationaal Strategisch Inlichtingenplan (NSIP). Het NSIP werd gevalideerd door de Nationale Veiligheidsraad en bestaat vandaag in zijn tweede versie; het is bedoeld om de samenwerking tussen de inlichtingendiensten te

²² VSSE, *Strategisch Plan 2021-2024*, p. 23; *Strategisch Plan 2025-2028 van de VSSE*, p. 19; ADIV, *Stuurplan van de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid 2023-2027*, pp. 18-21.

intensiveren.²³

34. Naast het platform *Counter Extremism & Counter Terrorism* (CECT) voorziet het NSIP ook in structurele samenwerking in het kader van de strijd tegen inmenging en spionage (zie 2.1.1). In deze aangelegenheden neemt de samenwerking de vorm aan van *houses* die "*centra voor expertise*"²⁴ willen zijn waar de diensten informatie uitwisselen met als doel gemeenschappelijke analyses te produceren. De *houses* putten inspiratie uit de positieve ervaring van het CECT-platform maar streven (nog) niet naar hetzelfde niveau van integratie.

In 2022 voorzag het NSIP onder andere in de creatie van een *Great Lakes House* dat uiteindelijk het *Africa House* is geworden en gewijd is aan het Afrikaanse continent.

35. Op te merken valt dat het NSIP niet voorziet in een algemene "deconflictie" in deze materie: in plaats van taken en verantwoordelijkheden onder elkaar te verdelen, volgen beide diensten de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten op Belgisch grondgebied op transversale wijze, ongeacht de (civiele of militaire) oorsprong van de dreiging of het doelwit.²⁵ De "deconflictie" moet worden georganiseerd binnen de *Houses*, dossier per dossier.

2.3. MIDDELEN GEWIJD AAN DE OPVOLGING VAN DREIGINGEN TEGEN DE CONGOLESE DIASPORA'S

36. In het kader van een eerder onderzoek merkte het Comité al op dat het enkel zinvol is om strategische doelstellingen te definiëren indien de diensten middelen en resources vrijmaken om die doelstellingen te verwezenlijken.²⁶ Aldus wordt er in de volgende paragrafen verslag uitgebracht over de middelen die binnen de VSSE en de ADIV worden toegekend aan de opvolging van de dreigingen tegen de Congolese diaspora's, onder andere door de activiteiten van de inlichtingendiensten van de DRC in België. Vervolgens wordt de concrete samenwerking tussen beide diensten binnen het *Africa House* onder de loep genomen.

2.3.1. Bij de Veiligheid, de DCR bij de "rest van de wereld"

37. In 2025 behoren de dossiers van *Counter-intelligence* RDC (CI RDC) tot een materie die voor de VSSE weinig of helemaal geen prioriteit heeft.²⁷ De middelen die voor de opvolging van

²³ ADIV & VSSE, *Nationaal Strategisch Veiligheidsplan 2022*.

²⁴ *Ibid.*, p. 10.

²⁵ Het Comité maakte deze vaststelling al in zijn *Toezichtsonderzoek naar de cybercapaciteit bij de militaire inlichtingendienst* (2025.317).

²⁶ Comité R/I, *Activiteitenverslag 2012*, pp. 14-28 ("De opvolging van buitenlandse inlichtingendiensten ten aanzien van hun diaspora in België").

²⁷ Gesprek VSSE, 21 november 2025.

deze kwestie worden ingezet, worden dan ook logischerwijs teruggeschreefd.

2.3.2. Door de ADIV ingezette middelen voor andere dreigingen

42. Het platform dat hiervoor verantwoordelijk is, bestrijkt een breed spectrum aan dreigingen en richt zich op andere prioriteiten.

43. Op meer algemene wijze heeft het huidige onderzoek bevestigd dat er bij de ADIV sprake is van verzuiling waardoor informatie moeilijk tussen afdelingen wordt doorgegeven (zie 4.2); dit wijst eens te meer op de problemen van informatiebeheer die het Comité al sinds 2005 onder de aandacht brengt.²⁸ Zo betreurde het Comité R/I in 2010 het gebrek aan geïntegreerd informatiebeheer en maakte het de strenge vaststelling dat het ontbreken van een echte gegevensbank "*van aard is de goede uitvoering van de opdrachten van de ADIV in het gedrang te brengen*".²⁹ Ook de algemene audit van de ADIV in 2011 vestigde de aandacht op de tekortkomingen op het vlak van informatiebeheer.³⁰ In 2015 vestigde het Comité opnieuw de aandacht "*op de aanslepende tekortkomingen in de informatiehuishouding van de ADIV*".³¹ Meer dan twintig jaar later moet jammer genoeg opnieuw worden vastgesteld dat de informatiehuishouding te wensen overlaat.³²

2.3.3. De structurele samenwerking binnen het *Africa House*: werk in uitvoering³³

48. Binnen het *Africa House* benadrukken zowel de VSSE als de ADIV de goede wil rond de tafel.³⁴ Beide diensten wijzen echter op de organisatorische verschillen en de grote

²⁸ Comité R/I, *Activiteitenverslag 2008*, p. 77 ("Informatiehuishouding bij de militaire inlichtingendienst").

²⁹ Comité R/I, *Activiteitenverslag 2010*, pp. 41-42 ("Informatiehuishouding bij de militaire inlichtingendienst): "*de verzuiling binnen de ADIV was dermate groot dat elke afdeling over een eigen systeem van gegevensbeheer en dataopslag beschikte. Van een geïntegreerd beheer van de informatie was hoegenaamd geen sprake. Het was evenmin mogelijk rechtstreekse verbindingen te leggen tussen de verschillende beheersystemen. De zeer beperkte uitwisseling van informatie tussen de afdelingen verklaarde dan ook waarom het mogelijk was dat een persoon die bij de ene afdeling bekend was, daarom niet noodzakelijk ook gekend was bij een andere afdeling.*"

³⁰ Comité R/I, *Activiteitenverslag 2011*, pp. 12-13 ("Informatiehuishouding").

³¹ Comité R/I, *Activiteitenverslag 2015*, p. 6 ("Informatiehuishouding bij de ADIV").

³² In de rapportering over het onderzoek dat het Comité in 2021 voerde naar 'Het opsporen en opvolgen van de radicalisering van een militair: de zaak Jürgen CONINGS' werd in dit verband al vermeld: "*Voor het Vast Comité I staat het buiten kijf dat de ADIV noodzakelijk is in de algemene veiligheidsarchitectuur, zowel in België als in het buitenland. Niettemin moet de werking ervan grondig worden gewijzigd, evenals de structuur. Idealiter zouden de taken van de ADIV moeten worden teruggebracht en zou het verwachte change management moeten worden verwezenlijkt in het kader van een professionalisering ten dienste van de veiligheid van de burger*". Deze conclusie, ondersteund door tal van aanbevelingen, blijft een werkpunt voor de ADIV.

³³ De evaluatie van de synergieën tussen de VSSE en de ADIV, ongeacht de dreiging, maakt het voorwerp uit van een specifiek onderzoek door het Comité R/I (zie *Toezichtsonderzoek naar de (bestaande en geplande) synergieën tussen de VSSE en de ADIV en hun evaluatie*, 2025.316).

³⁴ Gesprek VSSE, 21 november 2025; Gesprek ADIV, 4 december 2025.

verschillen in werkcultuur, die zij zien als de belangrijkste belemmering voor een nauwe en daadwerkelijk effectieve samenwerking.

49. De vertegenwoordigers van beide diensten benoemen de obstakels voor de samenwerking.

3.

TIJDSLIJN VAN DE RELEVANTE FEITEN

50. Claude Pero Luwara, Congolees journalist en online commentator (o.a. via het kanaal CPL TV) is bekend als criticus van het regime van DRC-president Félix Tshisekedi. Na een periode van ballingschap sinds 2022 vestigde hij zich op 6 juni 2024 in België middels een visum lang verblijf om humanitaire redenen. Op 27 augustus 2025 werd hij slachtoffer van een geweldpleging aan zijn woning te Tienen.

51. Voorliggend onderzoek leerde dat deze geweldpleging geen alleenstaand incident was en dat sinds zijn aankomst in België aanzienlijke dreigingsinformatie beschikbaar was (of had kunnen zijn) voor en gekend was door de inlichtingendiensten met betrekking tot Luwara en/of andere Congolese opposanten.

52. Het onderzoek van het Comité heeft het mogelijk gemaakt een chronologie van de relevante gebeurtenissen op te stellen op basis van de informatie die door beide inlichtingendiensten is verzameld over Luwara of andere Congolese tegenstanders die in België aanwezig waren. Deze informatie blijft echter geclassificeerd.

4.

INFORMATIEPOSITIE EN KENNISNIVEAU VAN DE INLICHTINGEDIENSTEN

93. Een accurate beoordeling van een dreiging staat of valt met de aard, hoeveelheid en kwaliteit van de informatie waarop zij is gebaseerd. Begrensd door het juridische en institutionele kader³⁵ moeten inlichtingendiensten niet alleen toegang hebben tot relevante gegevens, maar die gegevens ook via analyse omzetten in gevalideerde kennis die het begrip van actoren, dynamieken en potentiële evoluties ondersteunt. Dit hoofdstuk onderzoekt daarom zowel de informatiepositie als het kennisniveau van de inlichtingendiensten met betrekking tot de onderzochte dreiging ten aanzien van Luwara.
94. Met 'informatiepositie' wordt hierna bedoeld op het geheel van middelen, bronnen en gegevensstromen waarover de inlichtingendiensten op een bepaald moment beschikten om - in de tijdsspanne voorafgaand aan de geweldpleging op Luwara - relevante dreigingen, actoren of fenomenen te detecteren, te begrijpen en op te volgen. Ze omvat zowel de feitelijke dataverzameling als de capaciteit om die informatie tijdig, volledig en betrouwbaar te verwerven.³⁶
95. Het 'kennisniveau' van de inlichtingendiensten weerspiegelt vervolgens de mate waarin de gecontextualiseerde en geanalyseerde informatie toeliet om via geïntegreerde kennis de dreiging op een bepaalde moment³⁷ te duiden en te anticiperen op evoluties.

4.1. VSSE

96. Uit onderzoek en uit de toelichtende gesprekken die het Comité voerde met 'stakeholders' bij de VSSE kwam duidelijk naar voor dat de materie 'Congo' geen prioriteit was van de

³⁵ Deze toestand wordt bepaald en begrensd door: de organieke wet van 30 november 1998 (taken/werkcyclus), de classificatie- en veiligheidsmachtigingenregels, samenwerkings- en delingsafspraken (vb. regel van 'de derde dienst' bij uitwisseling met buitenlandse partners) en het externe toezicht door het Comité R/I richting het Parlement.

³⁶ Via (niet exhaustief) menselijke bronnen (HUMINT), technische interceptiecapaciteiten (SIGINT), bijzondere inlichtingenmethoden (BIM), open bronnen (OSINT), informatie aangereikt door partnerdiensten enz.

³⁷ Informatiepositie en kennisniveau variëren uiteraard in de tijd.

dienst, met zeer beperkte inzet van middelen voor verder onderzoek.

97. In maart 2025, stelde de VSSE in een interne synthesenota haar eigen informatiepositie inzake DRC voor.
98. Op 5 september 2025 stelt de VSSE een samenvatting op van de informatie die vóór de aanval op Luwara is verwerkt, en van de redenering die de dienst heeft gevolgd bij de keuze welke onderzoeken al dan niet zouden worden uitgevoerd.³⁸
99. Na afloop van zijn onderzoek is het Comité echter van mening dat de informatiepositie van de VSSE beter is dan de dienst in deze nota beschrijft. Bij het lezen van het ontwerpverslag blijft de VSSE bij zijn standpunt dat zijn informatiepositie niet van dien aard was dat de dienst daaruit concrete en betrouwbare inlichtingen kon halen.
100. Niettegenstaande de door het Comité R/I vastgestelde goede informatiepositie van de VSSE bleek dat de geloofwaardigheid van de aangereikte (en potentieel verontrustende) informatie laag werd ingeschat.

101. De tijdlijn (Punt 3.) wijst aan – en wat de VSSE bevestigde – dat er enkel reactief *lead*-onderzoeken³⁹ werden opgestart na ontvangst van dreiging gerelateerde informatie met ‘een zekere ernst’. Herhaalde meldingen van geplande intimidaties, georkestreerde pogingen tot compromittering en geweldplegingen, al dan niet met hand-en-spandiensten door criminele milieus, werden als ‘onwaarschijnlijk’ beoordeeld en als onvoldoende concreet beschouwd.

4.2. ADIV

104. Niettegenstaande de aanwezigheid van tal van relevante elementen en indicatoren stelde het Comité vast dat de ADIV op manifeeste wijze een gestructureerde informatiepositie ter zake ontbeerde. Dit is opmerkelijk vermits de ADIV van oordeel is dat de politieke en militaire situatie in de DRC van oudsher een belangrijke prioriteit is.

105. Evenwel lag de focus de voorbije jaren hoofdzakelijk bij de crisis in Oost-Congo, de dreigingen t.a.v. van de Belgische belangen en Defensie in het buitenland.⁴⁰
106. Tekenend is dat tussen eind 2023 en eind 2025 er binnen de dienst bevoegd voor het opvolgen van activiteiten van Afrikaanse inlichtingendiensten geen vaste documentalist aanwezig was. Bijgevolg werd de inkomende informatie zeer beperkt behandeld, wat

³⁸ VSSE, 5 september 2025.

³⁹ ‘Lead-dossier’: vooronderzoek met beperkte middelen op een potentiële dreiging, met als doel om de dreiging en de prioriteit voor de dienst te bepalen.

⁴⁰ ADIV, *Brief gericht aan het Comité R/I*, GEHEIM, 25 november 2025.

107. In het raam van tijdens dit onderzoek gevoerde vraaggesprekken werd genoteerd dat het ontbreken van een geheel aan geïntegreerde databanken en een ongestructureerde opleiding van en kennisdeling met nieuwe medewerkers de werking ernstig kan hypothekeren. Nieuwe medewerkers moeten een beroep doen op het collectieve geheugen en bij ontstentenis hiervan, moeten zij met een blanco lei hun taak opnemen. Ter illustratie meldden medewerkers van de ADIV aan het Comité dat het hen ettelijke weken opzoekingswerk vergde om te kunnen antwoorden op het enkele verzoek van het Comité om hun informatiepositie betreffende de zaak Luwara te schetsen.
108. Ondanks de door het Comité vastgestelde inzet en onbetwiste beroepsernst van de aangestelde analisten, is dit een gevolg van de reeds vermelde archaïsche digitale omgeving en de gefragmenteerde organisatorische omkadering die de ADIV eigen is. Een pijnpunt waar het Comité reeds lang de aandacht op vestigt (zie ook § 43).

⁴¹ *Idem.*

5.

MEDEDELING VAN INFORMATIE AAN DERDEN

112. Artikel 20 van de Inlichtingenwet stelt als principe dat “[d]e *inlichtingen- en veiligheidsdiensten, de politiediensten, de administratieve en gerechtelijke overheden zorgen voor een zo doeltreffend mogelijke wederzijdse samenwerking*”. Een van de manieren waarop die doelstelling kan verwezenlijkt worden, is uiteraard het uitwisselen van informatie en inlichtingen. Deze mogelijkheid/verplichting werd nader uitgewerkt in enkele wettelijke bepalingen. Omdat het delen van informatie en inlichtingen een van de centrale thema’s vormt van dit onderzoek, worden die regels hieronder in detail besproken en afgetoetst aan de vastgestelde feiten.

5.1. MEDEDELING VAN INFORMATIE AAN BESTUURLIJKE OVERHEDEN

113. Op basis van artikel 19, eerste lid, van de Inlichtingenwet “[delen de] *inlichtingen- en veiligheidsdiensten (...) de inlichtingen bedoeld in artikel 13, tweede lid, slechts mee aan de betrokken ministers en de betrokken gerechtelijke en administratieve overheden, aan de politiediensten en aan alle bevoegde instanties en personen overeenkomstig de doelstellingen van hun opdrachten (...)*”

114. Ingevolge artikel 20 § 3 van diezelfde wet moet de Nationale Veiligheidsraad de voorwaarden bepalen waaronder de inlichtingen worden meegedeeld.

115. Op 16 februari 2000 stelde het toenmalige Ministerieel Comité voor inlichting en veiligheid (nu: Nationale Veiligheidsraad) dergelijke richtlijn op, echter zonder dat hierin echte ‘voorwaarden’ bepaald werden. De inlichtingendiensten werden verzocht om de andere administratieve overheden en diensten, op eigen initiatief of op verzoek, documenten en informatie die deze nodig hebben in het kader van de uitvoering van hun respectievelijke wettelijke opdrachten, zo snel mogelijk over te maken en daarbij steeds het te bereiken doel voor ogen te houden.⁴²

116. In zijn toezichtonderzoek 2020.279 *‘naar de manier waarop de Belgische inlichtingendiensten communiceren met een private of publieke werkgever over een*

⁴² Comité R/I, *Activiteitenverslag 2003*, 123-124 en *Activiteitenverslag 2006*, 58-59.

werknemer' beval het Comité aan om artikel 19 van de Inlichtingenwet te wijzigen in die zin dat er steeds een verplichte melding zou zijn naar andere overheden indien er een ernstige dreiging wordt vastgesteld voor een fundamenteel staatsbelang.⁴³

In antwoord op de vraag van het Comité over de implementatie van deze aanbeveling stelde de VSSE in een brief van 17 maart 2025 dat dergelijke wetswijziging overbodig is, gelet op het feit dat artikel 19 nu reeds in een dergelijke verplichting voorziet. Anderzijds antwoordde de minister van Justitie in het Parlement (zie § 5) dat dergelijke mededeling slechts gebeurt wanneer er concrete en voldoende bevestigde informatie voorhanden is.

117. Het Comité stelt echter vast dat de door haar bevroegde leden van de VSSE geen kennis hebben van de op basis van artikel 20 Inlichtingenwet opgestelde richtlijn van 16 februari 2000 (zie § 115) die een verplichting instelt, noch van de door de minister voorgehouden praktijk.
118. Los hiervan blijkt uit het onderzoek dat deze bij richtlijn ingestelde verplichting noch deze voorgehouden praktijk *in casu* werden nageleefd. Zo beschikte de VSSE over diverse inlichtingen die meer dan nuttig zijn voor de lokale politie in het kader van haar opdrachten van openbare ordehandhaving en veiligheid. Daarenboven waren er voldoende concrete elementen die op een dreiging voor de fysieke integriteit van een persoon wezen. De notie 'concreet' mag alleszins niet in die zin worden uitgelegd dat pas informatie kan of mag gedeeld worden indien een inlichtingendienst een klaar zicht heeft op wie wat wanneer zal ondernemen. Dergelijke visie botst niet alleen met de aard van de werking van een inlichtingendienst die, anders dan het gerecht, werkt rond risico's en waarschijnlijkheden, , maar ook met het voorzorgsprincipe dat geldt voor elke overheidsdienst.

119. Zonder in detail te treden over haar informatiepositie, had de VSSE de lokale politie van de woonplaats kunnen informeren van mogelijke problemen. Het Comité verwijst naar de vele informatie/inlichtingen die het – apart en samengenomen – zeer aannemelijk maakten dat de betrokkene zowel letterlijk als figuurlijk 'gezocht' werd (men wil zijn adres achterhalen, er is info over intimidatie van achtergebleven familie, ook andere oppositieleden zijn het voorwerp geweest van agressies, ...). Het Comité wijst in het bijzonder op de informatie opgenomen in de §§ 55, 56, 58, 61, 67, 80, 81, 82.

De leden van de VSSE die werkten rond deze thematiek, verklaarden enerzijds dat er binnen alle diaspora veel verzonnen of overtrokken verhalen de ronde doen over geweld en, anderzijds, dat, volgens hun (historische) analyse van de dreiging, aanhangers van de DRC nooit effectief zouden overgaan tot geweld op opposanten. Maar volgens de analyse van het Comité R/I waren er *in casu* voldoende concrete en betrouwbare elementen die erop

⁴³ Comité R/I, Toezichtsonderzoek naar de manier waarop de Belgische inlichtingendiensten communiceren met een private of publieke werkgever over een werknemer, 2020.279, www.comiteri.be.

wezen dat er daadwerkelijk een potentiële dreiging was voor de fysieke integriteit.

De overtuiging bij de betrokken leden van VSSE dat aanhangers van de DRC nooit effectief tot geweld zouden overgaan, was naar hun zeggen gebaseerd op hun kennis en ervaring met betrekking tot de problematiek van de opvolging van de Congolese diaspora. Het Comité erkent dat dit mogelijks lang zo is geweest is. Het Comité begrijpt in die zin volledig de eerste conclusie (§ 60) die bij latere analyses kon worden aangehouden. Maar mettertijd wees steeds meer informatie in de andere richting (§§ 69, 73, 80, 81, 82, 83).

120. Het Comité stelt vast dat in het dossier dus voldoende elementen aanwezig waren om – minstens uit voorzorg – het paradigma van *'de DRC zal om diverse redenen niet overgaan tot geweld'* te verlaten en om een verregaande intimidatie van en effectief geweld op personen – waaronder Luwara – niet langer per definitie uit te sluiten.

In die zin was een kennisgeving (in algemene termen) aan de betrokken burgemeester op zijn plaats geweest. Ingevolge de artikelen 133 en 135 van het Nieuwe Gemeentedecreet en de artikelen 7 en 11 van de Wet op het Politieambt, is hij als hoofd van de bestuurlijke politie bevoegd voor de handhaving van de openbare orde en de veiligheid in zijn gemeente. Het was dan aan de lokale politie om te bepalen welke acties desgevallend mogelijk en/of noodzakelijk waren geweest.

121. De geïnterviewde leden van de VSSE verklaarden tot slot dat dergelijke mededelingen aan de burgemeester/lokale politie in het algemeen onmogelijk zijn of contraproductief zouden zijn, gelet op de frequentie waarmee dit zou moeten plaatsvinden, zeker in bepaalde politiezones. Volgens de VSSE staat ook de geloofwaardigheid van de dienst op het spel. Het Comité heeft geen zicht op die beweerde frequentie, maar meent dat dit geen gerechtvaardigd criterium is om al dan niet informatie door te geven, gelet op de wettelijk verankerde verplichting in dit verband. Het is in voorkomend geval aan de lokale politie om uit te maken wat ze met die informatie kan of moet doen vanuit haar wettelijke opdrachten en mogelijkheden.

122. Wat de ADIV betreft, stelt het Comité vast dat het ontbreken van een gecentraliseerd informatiebeheer de dienst heeft belet zich een goed beeld te vormen van de dreigingen tegen Luwara en, a fortiori, de informatie waarover zij beschikte met haar partners te delen.

5.2. INFORMATIEUITWISSELING TUSSEN DE VSSE EN DE ADIV

123. Op basis van dezelfde wettelijke bepalingen (m.n. art. 19, eerste lid, en 20 § 3 Inlichtingenwet) en in uitvoering van de *Terms of Reference* van de *Houses* moeten de VSSE en de ADIV uiteraard zoveel als mogelijk inlichtingen en informatie uitwisselen, zeker gelet

op hun gelijklopende bevoegdheid inzake de opvolging van activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten in België.

124. In dat kader stelde het Comité vast dat sommige relevante informatie, inlichtingen en analyses, op eigen initiatief of op verzoek wel (§§ 66, 73, 76) en andere niet (zie bijvoorbeeld de belangrijke analyse van begin februari 2025 waarin de ADIV het OCAD waarschuwt voor mogelijk politiek geweld in België) werden uitgewisseld tussen beide diensten.
125. Het Comité wijst opnieuw op de problemen met het informatiebeheer binnen ADIV, waardoor deze niet alle relevante informatie waarover zij beschikte met de VSSE heeft kunnen delen.

5.3. MEDEDELING VAN INFORMATIE AAN GERECHTELIJKE OVERHEDEN

126. Alhoewel artikel 19 van de Inlichtingenwet ook van toepassing is op het meedelen van informatie aan gerechtelijke overheden, zijn er twee bepalingen die specifiek van toepassing zijn indien een agent van een inlichtingendienst geconfronteerd wordt met een misdrijf.
127. Artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering (Sv.) verplicht elke ambtenaar of beambte (dus ook de leden van de twee inlichtingendiensten) die in de uitoefening van zijn ambt kennis krijgt van een misdaad of een wanbedrijf, om dit onmiddellijk te melden aan de procureur des Konings.
128. Daarnaast heeft artikel 19/1 van dezelfde wet een aangifteplicht in het leven geroepen inden een specifieke of uitzonderlijke methode "*ernstige aanwijzingen aan het licht brengt over het plegen van een misdaad of wanbedrijf of, op grond van een redelijk vermoeden wijst op te plegen of reeds gepleegde maar nog niet aan het licht gebrachte strafbare feiten*". In dit geval dient de melding te gebeuren via de BIM-commissie.
129. In voorliggend dossier is deze laatste bepaling niet relevant. Anderzijds is het Comité van oordeel dat de gerechtelijke overheden op basis van artikel 29 Sv. en zeker op basis van artikel 19 van de Inlichtingenwet in kennis hadden moeten worden gesteld. Het Comité verwijst bijvoorbeeld naar de geclassificeerde elementen vervat in §§ 58 en 81.

5.4. MEDEDELING VAN INFORMATIE AAN HET OCAD

130. Artikel 6 van de wet van 10 juli 2006 betreffende de analyse van de dreiging verplicht de ondersteunende diensten (zoals de VSSE en de ADIV), ambtshalve of op vraag van de directeur van het OCAD, persoonsgegevens en inlichtingen mee te delen in materies waarvoor het OCAD bevoegd is. Een van die materies is het terrorisme in de zin van artikel

8 van de Inlichtingenwet, waarin geweld en intimidatie vervat zitten. Het betreft een strafrechtelijk gesanctioneerde verplichting (art. 14 W.OCAD).

131. Deze thematiek valt buiten de scope van het onderzoek en wordt gewoon voor de volledigheid vermeld.

5.5. MEDEDELING VAN INFORMATIE DOOR DE VSSE EN DE ADIV AAN BEDREIGDE PERSONEN

132. Art. 19 van de Inlichtingenwet opent de mogelijkheid om inlichtingen mee te delen "*aan de instanties en personen die het voorwerp zijn van een dreiging bedoeld in de artikelen 7 en 11*". Deze mogelijkheid is cruciaal in een domein waar personen niet zelden het voorwerp zijn van intimidatie, spionage, desinformatie, geweld...
133. Ingevolge artikel 20 van de Inlichtingenwet moeten de voorwaarden hiertoe vastgelegd worden door de Nationale veiligheidsraad. In zijn toezichtonderzoek 2020.279 (zie hoger) had het Comité vastgesteld dat dit nog niet was gebeurd.⁴⁴ Daarom beval het Comité aan dat de inlichtingendiensten ter zake op korte termijn een richtlijn zouden voorbereiden ten behoeve van de Nationale Veiligheidsraad.
134. Bij brief van 23 januari 2025 peilde het Comité naar de stand van zaken met betrekking tot de implementatie van deze aanbeveling.
135. In haar brief van 17 maart 2025 stelde de VSSE dat de beide inlichtingendiensten in de loop van 2025 een ontwerprijtlijn zouden finaliseren en aan de NVR zouden voorleggen. Tot op heden is dit, ondanks het belang van deze materie en de termijn die door het Comité was gesteld, nog niet gebeurd.

136. Het Comité is van oordeel dat *in casu* een vorm van waarschuwing aan de betrokkene perfect mogelijk was zonder gevoelige informatie of de informatiepositie prijs te geven.

137. De vertegenwoordigers van de VSSE – en dit vanuit hun paradigma dat er door Congolese overheden geen geweld zou gebruikt worden – stelden dat zij er voor hebben geopteerd om *in casu* de betrokkene niet in te lichten omdat hij die verwittiging politiek zou misbruiken. Los van het feit dat het Comité van oordeel is dat dit geen gerechtvaardigd criterium is om een bedreigde persoon al dan niet in kennis te stellen, zou de kennisgeving kunnen plaatsgevonden hebben via bijvoorbeeld de lokale politie, om op die manier de betrokkenheid van de VSSE of de link met 'nationale veiligheid' te verdoezelen. Uit de lezing van het ontwerpverslag blijkt dat de VSSE beweert dat ze geen kennis had van "*concrete en bevestigde*" informatie over een potentieel gebruik van fysiek geweld tegen

⁴⁴ Comité R/I, *Activiteitenverslag 2021*, 14. Zie ook Vast Comité I, *Activiteitenverslag 2012*, 92.

Luwara.

CONCLUSIES

138. Claude Pero Luwara, journalist en criticus van het regime van Félix Tshisekedi, verblijft sinds mei 2024 in België. Eind augustus 2025 was hij het slachtoffer van agressie voor zijn woning in Tienen.
139. Na een eerste contact met de VSSE richtte de burgemeester van Tienen zich tot het Comité R/I en betreurde hij dat de inlichtingen- en veiligheidsdiensten hem niet op de hoogte hadden gebracht van het bestaan van een dreiging op het grondgebied van zijn gemeente. In zijn brief stelde hij zich onder andere vragen met betrekking tot de informatiepositie van de VSSE over de dreiging tegen Luwara en de communicatie (of het gebrek daaraan) met de lokale autoriteiten.
140. Dit incident sluit aan bij thematieken die in eerdere onderzoeken van het Comité R/I ter sprake zijn gekomen, meer bepaald de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten ten aanzien van hun diaspora in België en de doorgifte van informatie door de inlichtingendiensten aan derden. Het Comité heeft bijgevolg een nieuw toezichtsonderzoek geopend om het beheer van dit individuele dossier te analyseren in het licht van de aanbevelingen die het eerder al had geformuleerd. Zonder deze aanslag aan een eventuele buitenlandse opdrachtgever toe te schrijven, ging het erom duidelijkheid te scheppen wat betreft de informatiepositie van de VSSE en de ADIV in verband met de dreiging tegen de betrokkene alsook de informatie-uitwisseling in dit dossier tussen beide diensten of met eventuele andere partners en overheden of zelfs met de personen die het voorwerp uitmaken van een dreiging.
141. Zo heeft het onderzoek toegelaten in herinnering te brengen dat de opvolging van de activiteiten van buitenlandse diensten in België deel uitmaakt van de wettelijke opdrachten van beide inlichtingendiensten. Uit de analyse van het rechts- en regelgevingskader door het Comité is echter gebleken dat het ontbreekt aan specifieke richtlijnen vanwege de Nationale Veiligheidsraad alsook aan een protocol van akkoord tussen de VSSE en de ADIV, wat nochtans wordt vereist door artikel 20, §4, van de W.I&V, teneinde de taken en verantwoordelijkheden van elk van beide diensten in deze materie duidelijk af te bakenen. In de geest van het NSIP moeten de uitwisselingen binnen het *Africa House* deze "deconflictie" mogelijk maken op basis van concrete dossiers. In dit opzicht geven zowel de ADIV als de VSSE toe dat, ondanks de goede wil van elk van beide diensten, samenwerking moeilijk is gezien de verschillende professionele culturen en het gebrek aan gemeenschappelijke IT-tools. Volgens het Comité illustreert het "dossier"-Luwara de nood aan een duidelijke verdeling van de bevoegdheden van elke dienst en aan concrete regelingen voor samenwerking op dit gebied.

De juridische analyse van het Comité wijst ook op de verschillen in bevoegdheden van de twee diensten op het vlak van spionage en inmenging, buiten de activiteiten van de buitenlandse inlichtingendiensten, en de moeilijkheden als gevolg daarvan voor de

samenwerking binnen de *Houses*.

142. Wat de VSSE betreft, is het Comité, in tegenstelling tot de dienst zelf, van mening dat deze goed geïnformeerd was over de dreiging tegen Luwara, ondanks de beperkte middelen die zijn toegewezen aan de opvolging door de inlichtingendiensten of andere Congolese autoriteiten. Het probleem ligt op het niveau van de informatie, waarvoor weinig middelen worden vrijgemaakt. De dienst heeft echter middelen ingezet om zorgwekkende informatie op te volgen, door verschillende *lead*-onderzoeken in te stellen. Het Comité wijst ook op punctuele analyses opgesteld door de VSSE die duidelijkheid verschaffen over het kennisniveau binnen de dienst op dit gebied. Ondanks de verzamelde informatie over Luwara en andere tegenstanders lijkt de VSSE echter de ontwikkeling en de verscherping van de activiteiten van de Congolese diensten in België over het hoofd te hebben gezien. Na afloop van zijn onderzoek is het Comité, in tegenstelling tot de VSSE, van mening dat de dienst over voldoende concrete en geloofwaardige informatie beschikte om haar partners en/of de administratieve autoriteiten te waarschuwen op grond van artikel 19 W.I&V.
143. Wat de ADIV betreft, behoren de dossiers *Counter-intelligence RDC* op papier tot de prioriteiten van de dienst. In zijn strategische documenten voorziet de militaire inlichtingendienst in een proactieve opvolging van deze kwestie. In de praktijk bleek uit het onderzoek van het Comité echter dat de middelen van het Platform voor het Afrikaanse continent werden ingezet voor andere dreigingen. Hoewel de ADIV op dit gebied even deskundig was, beschikte hij in deze zaak over minder goed informatiepositie dan de VSSE. Ondanks de bevoorrechte positie die de dienst in het gebied van de Grote Meren in Afrika voor zich opeist, werd weinig relevante informatie verzameld. Na lezing van het ontwerpverslag wijst de dienst op de beperkte middelen waarover zij beschikt en op het feit dat in de praktijk voorrang wordt gegeven aan inlichtingenactiviteiten (*Intelligence*).⁴⁵ Tegelijkertijd bevestigt de ADIV haar analyse en blijft zij bij haar standpunt dat zij niet over voldoende concrete en geloofwaardige informatie beschikte over de dreigingen tegen Luwara. Het Comité betreurt bovendien de terugkerende problemen met de informatie-uitwisseling binnen de ADIV zelf en benadrukt dat een inlichtingendienst per definitie moet beschikken over een doeltreffend systeem voor informatiebeheer. De zaak Luwara heeft echter eens te meer de problemen aan het licht gebracht die voortvloeien uit het ontbreken van een centrale databank.

⁴⁵ De dienst is van mening dat zij « beschikt niet over de middelen om deze taken op het gebied van proactieve tegeninmenging in het buitenland uit te voeren ».

AANBEVELINGEN

TOEC.2025.320/01 – Een richtlijn van de Nationale Veiligheidsraad en een protocolakkoord tot regeling van de opvolging van de activiteiten van de inlichtingendiensten in België

In uitvoering van artikel 20 §4 W.I&V moeten de VSSE en de ADIV een samenwerkingsprotocol opstellen over de wijze waarop zij de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten in België zullen opvolgen, dit op basis van de richtlijn van de Nationale veiligheidsraad (Nationaal strategisch inlichtingenplan). Indien de VSSE en de AVID van oordeel zijn dat die richtlijn onwerkbaar is beveelt het Comité aan dat beide diensten een voorstel van richtlijn richten tot de Nationale veiligheidsraad waarin zij een andere verdeling van de opvolging van de geïndiceerde problematiek voorstellen.

TOEC.2025.320/02 – Een dringend opzetten van professionele informatiehuishouding binnen ADIV

Het Comité herhaalt de aanbeveling die het in het verleden al meermaals heeft geformuleerd met betrekking tot de informatiehuishouding binnen ADIV en benadrukt de dringende noodzaak om gekoppelde databanken te ontwikkelen, met een duidelijke en algemene classificatie van informatie, toegangsrechten en een efficiënt zoekstelsel.

TOEC.2025.320/03 – Richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad over art. 19 W.I&V

Het Comité herhaalt met aandringing zijn aanbeveling om richtlijnen op te stellen in uitvoering van artikel 19 W.I&V, dit zowel voor mededeling van informatie aan andere overheden als aan bedreigde personen of instanties.